

Hr Veiko Tali
Kantsler
Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 15.10.2013 nr 9.2-10.5/12389

Meie 22.11.2013nr 6-8/13/24066-2

**Perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise
partnerluslepe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava
keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmine**

Austatud härra Tali

Olete esitanud 15.10.2013 Keskkonnaametile heakskiitmiseks perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerluslepe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava (edaspidi nimetatud *partnerluslepe ja rakenduskava*) keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi nimetatud *KSH*) aruande koos lisadega.

I. FAKTILISED ASJAOLUD

Partnerluslepe on Euroopa Liidu (edaspidi nimetatud *EL*) vahendite kasutamise aluseks olev Eesti ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitav kokkulepe, mille eesmärk on määratleda prioriteetid EL-i eelarve vahendite kasutamiseks järgmise EL-i finantsperspektiivi jooksul aastatel 2014-2020. Ühtekuuluvuspoliitika fondide (Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond) rakenduskava eesmärk on määratleda struktuurivahenditest rahastatavad tegevused ning rahastamise mahud.

Partnerluslepe ja rakenduskava KSH algatati rahandusministri 20.12.2012 käskkirjaga nr 161, tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 33 lg-le 1, § 35 lg-tele 1 ja 2 ning arvestades Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta.

Keskkonnaamet kiitis partnerluslepe ja rakenduskava KSH programmi heaks 05.06.2013 kirjaga nr 6-8/13/12927-2.

Rahandusministeerium esitas 15.10.2013 Keskkonnaametile heakskiitmiseks partnerluslepe ja rakenduskava KSH aruande koos lisadega.

Rahandusministeerium selgitas 13.11.2013 ja 14.11.2013 e-kirjadega partnerluslepe ja rakenduskava ning selle KSH menetlemise käiku, mis on üheks aluseks KSH aruande heakskiitmise üle otsustamisel.

Keskkonnaamet on partnerlusleppe ja rakenduskava KSH järelevalvaja KeHJS § 38 lg 1 alusel.

II. OTSUSE PÕHJENDUSED JA KAALUTLUSED

KeHJS § 38 lg 2 p-de 2-5 ja § 42 lg 2-5 järgi on KSH järelevalvaja ülesanne kontrollida KSH aruande ja KSH menetluse vastavust õigusaktide nõuetele ning teha otsus KSH aruande heakskiitmise või heakskiitmata jätmise kohta ja kinnitada arengukava elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seire meetmed.

2.1. KSH menetluse vastavus kehtestatud nõuetele

KeHJS § 41 kohaselt KSH aruanne avalikustatakse ja KSH aruande avalikustamise tulemusi arvestatakse KeHJS §-s 37 sätestatud korras, arvestades KeHJS § 41 erisusi.

KSH aruande avalikustamise teade ilmus 12.08.2013 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja üleriigilises ajalehes Postimees. Lisaks oli KSH aruande avalikustamise teade üleval Euroopa Liidu struktuuritoetuste portaalis (edaspidi nimetatud *portaal*)¹. Rahandusministeerium edastas KSH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kirjaliku teate KeHJS § 37 lg 1 isikutele 22.08.2013; lisaks teavitati KSH aruande avalikustamisest 14.08.2013 e-kirjaga hindamiste juhtkomisjoni liikmeid.

Teadet ei avaldatud Rahandusministeeriumi veebilehel, see oli leitav portaalis. Keskkonnaameti hinnangul selline toimimisviis ei mõjuta KSH tulemusi, kuna portaal annab edasi kogu teabe partnerlusleppe ja rakenduskava koostamise ning selle KSH kohta. Lisaks toimus portaali vahendusel KSH aruande avalik väljapanek (kõikides teadetes on portaalile viidatud). Samuti oli portaalile otselink Rahandusministeeriumi veebilehelt. Seetõttu tutvudes KSH aruande avalikustamise teadetega, avades portaali või Rahandusministeeriumi veebilehe vms, olid KSH materjalid leitavad.

KSH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teated ei vasta täielikult KeHJS § 37 lg 1 ja § 41 nõuetele. Teates ei olnud infot partnerlusleppe ja rakenduskava eelnõuga tutvumise aja ning viisi kohta, samuti ei olnud teavet kava algataja, koostaja ja kehtestaja kohta. Keskkonnaamet on seisukohal, et see siiski ei mõjuta KSH tulemusi, kuna teadetes oli viidatud, et portaalist saab info partnerlusleppe ja rakenduskava koostamise ning planeerimise kohta, samuti on Rahandusministeerium andnud Keskkonnaametile 13.11.2013 ja 14.11.2013 e-kirjadega teada, et kava koostamine on olnud avalik² (kaasates protsessi ministeeriumid jt osapooled). Ühtlasi märgib Keskkonnaamet, et KeHJS § 40 lg 4 p 1 kohaselt annab KSH aruanne ülevaate partnerlusleppe ja rakenduskava sisust ja eesmärkidest, mistõttu isikutel on olnud võimalik saada ülevaade koostatavast dokumendist, et esitada ettepanekuid KSH aruande kohta.

KSH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kirjalik teade on saadetud nõutust hiljem. Haldusmenetluse seaduse (edaspidi nimetatud *HMS*) § 33 lg 2 järgi tähtaeg algab järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, millega määrati kindlaks tähtaja

¹ <http://www.struktuurifondid.ee/hindamine/>

² Info on antud ka: http://www.struktuurifondid.ee/kaasamise_korraldus/

algus. Seega Rahandusministeeriumi 22.08.2013 kirja nr 9.2-10.5/10176 adressaatide jaoks algas KSH aruande avalikustamine 23.08.2013, mis tähendab et avaliku väljapaneku kestuseks kujunes 14 päeva, mis ei vasta KeHJS § 41 p-le 2. Keskkonnaamet märgib, et juhtkomisjoni liikmed said e-kirjaga KSH aruande avalikustamise teate 14.08.2013, lisaks on vastu võetud kõik pärast avalikku väljapanekut laekunud ettepanekud ja vastuväited (viimane kiri 18.09.2013).

KeHJS § 37 lg 1 ja § 41 (viitega KeHJS § 36 lg 2 p-le 3) kohaselt tuli KSH aruande avalikustamisest kirjalikult teavitada ka KSH programmi ptk 6 p-s 3 viidatud organisatsioon. Euroopa Liidu struktuuritoetuste kodulehe³ andmetel kaasatakse partnerlusleppe ja rakenduskava koostamisse kokku ligi 300 organisatsiooni. HMS § 33 lg 1 p 1 järgi dokumendi resolutiivosa avaldatakse üleriigilise levikuga ajalehes või seaduses sätestatud juhtudel ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, kui dokument on vaja kätte toimetada enam kui sajale isikule. Käesoleva KSH aruande avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust on teavitatud nii üleriigilises ajalehes Postimees kui ka ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, mistõttu võttes aluseks HMS § 33 lg 1 p 1 põhimõte, saab kõik asjaomased isikud lugeda teavitatuks.

Aruande avalik väljapanek kestis 22 päeva, s.o 15.08-05.09.2013. KSH aruandega oli võimalik tutvuda portaali vahendusel. Teadete kohaselt ettepanekuid, vastuväiteid KSH aruande kohta ja küsimusi sai esitada Rahandusministeeriumile kuni avaliku väljapaneku lõpuni, kuid nagu eelnevalt märgitud, võeti vastu ka pärast avalikku väljapanekut laekunud seisukohad. KSH aruande kohta esitas ettepanekuid seitse isikut, Rahandusministeerium vastas kirjadele 02.-08.10.2013.

KSH aruande avalik arutelu toimus 06.09.2013 algusega kell 10 Rahandusministeeriumis. Protokoll kohaselt tutvustati arutelul KSH aruannet, küsimustele vastati kohapeal suuliselt.

Analüüsides KSH aruande sisu ja aruande avalikustamist puudutavaid materjale, on aruannet laekunud ettepanekute alusel parandatud ning täiendatud. Samuti on selgitatud ja põhjendatud ettepanekutega arvestamist või arvestamata jätmist ja vastatud küsimustele.

Lähtudes eelnevast KSH menetluses ei esine rikkumisi, mis võiksid mõjutada KSH tulemusi.

2.2. KSH aruande kvaliteedi kontroll ja seiremeetmete kinnitamine

KSH ekspert oli Riin Kutsar, kelle vastavust KeHJS § 34 lg 3 nõuetele Keskkonnaamet kontrollis KSH programmi heakskiitmisel. Ekspertirühma kuulusid lisaks Riin Kutsarile Kuido Kartau, Tiit Oidjärv, Keiu Rõa, Valdur Lahtvee.

KSH aruande sisu määrab KeHJS § 40 ja KSH programm. KSH aruanne vastab 08.02.2013 kirjaga nr 6-8/13/2836-2 heakskiidetud KSH programmile ning sisaldab KeHJS § 40 lg-s 4 nimetatud teavet. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks tuua võrdlustabelina välja, milline KSH aruande peatükk vastab millisele KSH programmi ja/või KeHJS § 40 lg 4 punktile. Samuti on KSH aruanne sisult piisav.

³ http://www.struktuurifondid.ee/public/2014/Kaasatavad_organisatsioonid_koduleht_05062012.pdf

KeHJS § 42 lg 2 ja § 43 kohaselt kinnitab KSH järelevalvaja strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seire meetmed; millega tuleb lisaks KSH tulemustele arvestada strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel. Seiremeetmete kinnitamise eesmärk on teha varakult kindlaks strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev oluline negatiivne keskkonnamõju ja rakendada seda mõju ennetavaid ja leevendavaid meetmeid. Partnerluslepe ja rakenduskava KSH aruande p 7.2 järgi KSH eksperdirühm ei pidanud vajalikuks seada täiendavaid seire meetmeid negatiivse keskkonnamõju hindamiseks ja minimeerimiseks, kuna KSH tulemusel perioodi 2014-2020 partnerlusleppes ning ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas ei seata eesmärke ega arenguprioriteete, mille rakendumisel oleks ette näha olulise mõju avaldumine. Ühtlasi on mitmete keskkonnaalaldkondade seire reguleeritud õigusaktidega ja nende läbiviimine toimub läbi riikliku keskkonnaseire ning valdkonnapõhiste arengukavade. Lähtudes KSH tulemustest Keskkonnaamet ei kinnita (täiendavaid) seire meetmeid partnerluslepe ja rakenduskava jaoks.

Partnerluslepe ja rakenduskava KSH aruande ptk 7 annab KSH eksperdi ettepanekud partnerluslepe ja rakenduskava täiendamiseks. **KeHJS § 43 p 1 kohaselt tuleb partnerluslepe ja rakenduskava koostamisel/täiendamisel arvestada KSH aruandes toodud ettepanekutega.**

III. OTSUSTUS

KeHJS § 38 lg 1 ja 2, § 40-41, § 42 lg 2-5, § 43 p 1 ning § 44 alusel ning lähtudes eelnevast:

1. Keskkonnaamet kiidab perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerluslepe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava KSH aruande heaks.
2. Partnerluslepe ja rakenduskava koostamisel (lõplikul valmimisel) arvestada KSH aruande ptk-s 7 nimetatud ettepanekuid.
3. Keskkonnaamet ei kinnita seire meetmeid perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerluslepe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava jaoks.
4. Rahandusministeeriumil tuleb teatada partnerluslepe ja rakenduskava (14 päeva jooksul otsuse tegemisest) KeHJS § 44 lg 1 nimetatud asutustele ja isikutele ning tagada KeHJS § 44 lg 2 nimetatud info kättesaadavus.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Andres Onemar
Peadirektor

Teadmiseks: OÜ Hendrikson & Ko (hendrikson@hendrikson.ee)

Irma Pakkonen 6272 109
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee